

„ЗАСТАВА“ излази трипут
у недељу, средом, петком
и недељом.
Цена је на годину 14. фор.
на по год. 7 фор. на чет-
врт године 3 фор. 50 нов.
а. вр. за Аустрију, а за Ср-
бију на годину 140 гроша
на по год. 70, а на четврт
године 35 гроша.

ЗАСТАВА

Огласи се рачунају по до-
лични врта, које из гар-
монта заузимају, и за сваку
врсту плаћа се за први пут
5, за сваки даљи пут 4 п.
осим тога за жиг увек по
30 п. Дописи се шаљу у
редништву а предплата и ин-
серати администрацији „ЗА-
СТАВА“ у Нови Сад, у кући
број 858. код златног јед-
носта.

Број 12.

У Новоме Саду, у недељу 26. јануара 1869.

Год. IV.

У Новом Саду 25. јан.

О грчкој ствари морамо се задовољити са изворима из „поуздане“ и непоуздане стране, са „званичним“ и незваничним нагађањима. Тако јављају „Преси“ из Атине у једном писму од најновија датума, да се још ни тамо незна, шта ће Грчка Велевском одговорити, но то су тврдо уверени, да ће остати и на дуже status quo па било да Грчка усвоји ил' неусвоји декларацију. Дипломатични одношаји који су прекинати међу Грчком и Турском остају и даље на тој станици на којој су данас, и само ће у министарству мене бити, те ће на место Делијаниса Буларис доћи. „Ауг. новине“ говоре другим речма то исто: Ако и буде, веле оне, одговор грчки такав, да се конференција мирно развије може, ипак тешко да ће Грчка обавезати се, да своју будућу политику према Турској уделава по жељи конференције, а ако то неће бити, нашта ће онда Грчка и понављати дипломатске одношаје са Турском, кад ће ји наново прекидати морати, и ако неће ома да ножеве. а оно је боље да остане као што јесте, status quo. Но званична „Франса“ даље иде, и одрешито казује, да ће Грчка пристати на изјаву конференције, но само ће Турска морати започети, да настави дипломатичне одношаје. Ово ће Турска моћи тим учинити, ако надокнади штету Грчкој, што јој је учинила, изгнавши њене поданике из Турске и што је грчка пристаништа затворила била; без овог тошко да ће Грчка попустити, веле „Ауг. новине. Да ће по Грчку добро испасти ова размирица сведочи и то, што је Турска пристала, да је американски посланик са Грчком измири, а сваком је познато, на чијој је страни био американски посланик за читаво време грчко-турске размирице.

У Шпанији спрема се страшна олуја. Земља је поцепана и подривена, и беснило странака тешко да неће у самом грађанском рату зајаве грађани. Догађају у Бургосу многе је немирне ноћи садашњој влади спремио. У почетку револуције клер, та давашња куга шпанолска, није се усудио показати ни да је жив, а сад јавно убија власт земаљску. Клерикали, Карлисте, републиканти, прогресисте и владина странка, све је то сада једно другом дорасло, нити се управо зна, која је странка од које већа. До сад су држало и прогресисте уз владу, а клерикали су били неутрални, ал сад је влада са свију страна обкољена. Да је влада у критичном положају, то се види и отуд, што је досад навек изјављивала, да она оставља народу да реши, какву форму владе оће у земљи, а сад кад ће се скоро кортеси састати, нема куражи да причека, него оће да установи директорију, тријумвират. Републиканцима ово иде у рачун, ако се нећаће и у Шпанији какав Наполеон, који ће се од председника директорије умети царем начинити.

У Пруском сабору биле су ово дана две занимљиве дебате о конфисковању имања краља Хановеранска и кнеза Хесенска. Краљ Хановерански никако не може да непомисли да ће још једанпут на престо доћи, шта више он то држи да ће зацело бити, па зато не престао агитије у његовој краљевини против Берлина. Тако је подигао легију од 1,400 момака те је о свом трошку издржава. Прусија можда би мирно гледала како се узалуд краљ троши, ал та легија при одласку свом у Француску добила је аустријске пасоше. Француска је давнашњи ривал Пруске, гроф Бајст ако није гори бољи није, иза леђа краља Хановеранска ради дакле неке силници. Ово је навело Бизмарка да предложи да се конвјескују добра краљева, јер вели, ако нисмо у стању да изворе са којима се та легија издржава загатимо, а оно бар није памерно да их пруским државним новцем пуномо. Даље је напоменуо Бизмарк да управо у Бечу и у Паризу живо непријатељи мира или бар садашња status quo европска рекав: да је било доба кад се појављивала опасност за мир, али се доцније покразало, да је то проистекло из кевете на подунавску владу, и да су се само тиме заметали трагови.

Опозиција је бранила са правна гледишта проговоре владоце али је и она то врло млако чинила. Либералима је годило што се усвајава та мисао да и владоци долазе под суд народни па пристају уз владу велећ: данас мене сутра тебе. Конфискација је закључена.

Париска конференција.

Давно је већ прошло оно лепо време за усукане дипломате кад се судба народах при зеленом столу дипломатских конференција и конгреса решавала. Било је то блажено време кад се народи сматрали као баштина владарах те су могли бити као и друга сопственост предмет свакојаких јуристичних установах као и пр. цесије, промене, а највише наслеђија. То је било најблажније време за дипломате, јер је ту често од ласкави речи на каквом балу, од каквог етикета, зависпо читави дипломатски успех. Ал' кад се после велике француске револуције на концу прошлог века, народи мало по мало осветише и себе стадоше сматрати као самоцељ с којом владар није властан располагати као с баштином — тада и положај дипломатије постаде други. То доба дипломатије бијаше доба борбе против самосвести народах. Тако звани „свети савез“, ал' по народе проклети савез, постави начело од Бога дате омпотенције (свевласти) владарах којима се народи безусловно покоравати имају. На конгресима у Ахену, Љубљани и Верони, владари и дипломатија европска постигнаше солидарно против слободњачких тежња народах у Немачкој, Италији, Шпанији и Португалској. У то доба дипломати кад закључише при зеленом столу да ваља слободу ког народа угушити, таки се и армаде поставише у двијај с једног краја Европе на други да „аукторитет владарски“ успоставе. Покојни цар Никола бијаше „отац“ тој дипломатији и Метерних у Бечу и Неселроде у Петрограду велеше се као браћа рођена. Последње доба те дипломатије беше децембер г. 1847. кад се велевласти и њихове дипломате сложише да угуше слободу у Швајцарској, па да у корист тако званог „сондербунда“ (сабезног савеза) којим језуити управљаше — интервенирају. Ал' слободни Швајцарци покварише рачун дипломатама. Таман курир француског министра Гизота да однесе дечене сондербунду, ал' га неможе више наћи у Швајцарској. Швајцарци распрстише сондербунд и истераше језуите. Мало затим букне г. 1848. револуција у Паризу и по читавој Европи; дипломате изгубише главе и повукоше се као мишеви у своје рупе.

После г. 1848 истина настаде свуда реакција против револуционарних тежња, ал' се солидарност европске дипломатије на веки распршти, и „свети савез“ никад се више не склопи. Изађе на површе ново начело, које као неки кемични реагенс има свепогућу моћ да раствара ил' да спаја државе, а то велико начело, то је начело народности.

Против тог начела све вештине старе дипломатске школе нису у стању баш ништа учинити. И сад настаје ново доба за дипломатију, доба, да дипломати на основу тог великог начела свом народу користни буду. Највртнији и најплеменитији представник те нове дипломатске школе, беше покојни талијански министар Кавур, а највештији, ако можда и не најслободоумнији, је садашњи пруски министар Бизмарк. Дипломатија њихова приуговори битку код Солферина и битку код Садове, те заче оживотворавати начело народности уједињењем Италије и Германије. Начело народности мора и исток преобразити, само што ће се овде, не као у Италији и Германији мање државе у веће слити, већ ће се веће државе по начелу народности у мање растворити. Италија и Германија нађе своје дипломате, ал' исток још нема својих народних дипломата, а најмање нам се види, да такви дипломати с оне стране Саве ничу, где се са цинцарским средствима мисле постићи велики резултати!

Има тому скоро тринајест година како се дипломати као и сад у Паризу састаше. И онда као и сад беше велико источно питање предмет њиховог већања. И онда и сад немогаше њихово већање никаквог резултата имати, јер се није узимало у обзир начело народности. Оно што се г. 1856. на конгресу у Паризу као мајушна ствар, талијанско питање, сматрало, оно уроди плодом, а оно што се држало за најглавније: умирење истока, остаде без успеха. А ово све зато што се у Италији апликовало начело народности, а што се за исток све радило да се предуреди то апликовање. Било је то у седници

8. априла 1856. париског конгреса (протокол XXII.) кад је Кавур, против обичају дипломатском: да се само о оном већа што је назначено за већање — изненада потегло талијанско питање и аустријског посланика тако у шкрипац довео, да се овај није знао наћи, те га напоследку ради Монака и смеју изложи. То беше вешто западнута кавга с Аустријом, беше зајевница која приуговори Мађенту Солферино. Пијемонт пре кримског рата и париског конгреса, беше незнатна државица у савету европских велевласти и на њен глас није се много слушало при зеленом столу дипломатах. Ал' вешта, народна политика Кавура знаде јој задобити важан глас у савету европском, и дипломатија Кавурова протура Пијемонт при париском конгресу да и та мала државица већа са великим силама. Мрско је пута речено да је Србија Пијемонт србски и југославенски. Ал' у ово, по исток преважно време, где се сви дипломати ради источног питања узбуркали, Србија нема дипломатског агента нити у Атини, нити у Паризу, и у онај мах кад дипломате суде међ Грчком и Турском, кад се на париској конференцији устанављују нека начела међународног права, која се посредно и Србије тицати могу — београдски дипломати развијају главу о системи репрезентативној са две или једном комором!

Садашња париска конференција није могла имати никаквог резултата, јер основ на коме је та конференција сазвана: конгрес и париски уговор од г. 1856. погрешан је будући да садржава установах које нису изведиме. Париски уговор гарантовано је целокупност Турске и примио је исту у концерт (дружбу) европски. Но ово већ у себи садржава contra dictio in adjectis (противсловље у предпостави). Примити у европску дружбу, државу која није, и никад неможе постати европском, а гарантовати целокупност те државе баш против оних који би хтели да се садашња Турска европејизира — то је највеће противсловље. Кандидоти, па и сви други хришћански народи у Турској, баш се ради тога подижу против Турака што хоће да збаде азиатски јарам, па неће да живе под установама азијатске државе, већ хоће да живе у својим, европским државама. Париски конгрес кад је примио Турску у европску дружбу, дао је познати да европски исток треба да постане заиста европски, само није повуко королар к тому, а тај би био: еманципација (ослобођење) Хришћана са малим државама хришћанским. Хатихумајум пако није никако могао накнадити тај королар, јер Турска, као Турска ма са хиљаду хатихумајума неможе никад постати европска држава. То су морали увидити и они дипломати који са ћутањем дипломатским непокривају мудрост, већ глупост. Да, и најгуљнији дипломати морали су увидити да се Турска нећа реформовати, па да и неможе постати европска држава. Не лежи дакле у том чвор источног питања, већ у оној догми европске дипломатије, која се даје у ово свести: сви народи хришћански данашње Турске желе доћи под руско господство, па ове ослободити значило би их предати у руске руке; господство пак руско на Босфору, руши равнотежу европску, то је пропаст и слободи и цивилизацији европској; боље дакле да ти народи и под Турцима буду, где немогу шкодити, него да у рукама руским буду оруђе против Европе.

Је ли ово истина? па да је истина; може ли се Турска одржати?

Народи хришћански у Турској могу имати симпатијах за Русију, јер их је ова, па макар и себично, заштићавала, ал' да би ти народи желели руско господство, па још кад би се уверили, какво је то господство, то сваки од нас зна да није истина. И Срби и Бугари, и Румуни и Грци, волели би свагда своје државе имати, него постати губерније руске. Па како мисли Европа заштићавати и одржати Турску?

Та се шепртљарија баш најбоље показала у садашњој париској конференцији.

Кандидоти подигоше се против своји зулумчара турски. Грци из краљевине, притекоше својој браћи у помоћ. Склопише мале чете, оправаше своје бродове, примише породице кандидатске као бегунце под свој кров — помагаше својој браћи како могаше. Ово чинише

Грци из краљевине, као приватни људи правитељство није се мешало, није подпомагало Кандиоте. То би сваком изгледало као највећа умереност од стране Грчке. Ал' неке силе у Цариграду, а нарпро она која у слики дуализма хоће да носи културу на исток, побунеше Турску, да опору устане против Грчке, па да у једном ултиматуму заиште од грчке владе, да забрани својим Грцима да подпомажу Кандиоте. У Цариграду се јамачно мислило да ће се Грчка од страха препастити да ће Турској безусловно таки попустити. Ал' се Грчка није препала, већ кад одбаци ултиматум Турске, онда се дипломати уставише, јер видеше пред собом, у свој својој страхови источно питање које би могло доћи у савез са немачким питањем те европски рат породити. Зато брже боље саставише париску конференцију, да спор међу Турском и Грчком изједначи. Турска је јамачно мислила да ће јој конференција ујамчити есквизицију њеног ултиматума. Ал' конференција није хтела о том ништа чути; она се задовољила да постави нека начела и да та начела препоручи на примаче грчкој влади. Јамачно да су оне силе које су уз Турску, ствар до крајности терати мислиле, да би Русија и Пруска рескрале, да тако исто уз Грчку пристану. Ал' Русија још није приправна за рат, па нежели ускорити источно кризу, а и Пруска неће још да започне рат за уједињење Немачке. Па тако се нешто сврши на конференцији, што је права шепртљарија. Конференција препоручује Грчкој захтев Турске, да се чете слободњачке и бродови грчки у корист кандидота немају више у Грчкој кушити и кандидоти подпомагати, те да грчка влада све то забрани — ал' се у том закључку конференционалном не каже, што ће онда бити ако Грчка не тај закључак неспристане. Грчка би могла тај захтев конференције баш по међународном праву одбити. Ниједна влада неможе, а најмање има дужности, својим поданицима забранити да као приватне особе, по свом уверењу при каквом рату изван државе учествују. (Heffter Völkerrecht §. 148) Начело које постави париска конференција дало би се у сличним околностима и на Србију упоравити и нама је чудо да ниједан од млогоумних дипломата београдских нећаће за вредно да то питање са гледишта међународног права вентилира. Метимо случај да буна у Босни букне, хоће ли Србија признати то начело, да мора пречити слободњачке чете које би својој браћи у помоћ притекле, као што то данас против начела међународног права изриче париска конференција у обзир Грчке опрам Кандиота.

Истина да у међународном праву нема кодекс, већ ко је јачи, тај је и старији, ал' кад се каква установа међународног права може навести, то ствари ипак користи.

Каква ће одговор грчка влада на захтев конференције дати, — то се још незна. Духови су у Грчкој јако узрујани; одушевљење за рат дошло је до највишег ступња, па сад да се тај народ покори изреци дипломатије, која гласи: ви несмете помоћи вашој браћи, већ морате лепо мирни бити, па гледати како вам Турци вашу браћу у синцире међу. Није ли то изрека, која је кадра и најмирнију крв узрујати!

Дипломатија можда ће опет буру уталожити коју се на истоку подигла, ал' јој то дуго за рукама поћи неће. Један облак може на лако прећи, ал' кад се свуда навуче, ту онда поплаве бити мора.

Једно је у тој ствари жалостно, што се то источно питање све још по рукама дипломата потезе. Да су народи хришћански у Турској међу собом сложни, да има праве солидарности међу Грчком, Србијом, Црном Гором, и Румунијом, неби морали слушати на изреке дипломатских конференцијах, већ би створили ново међународно право, основано на начелу народности.

И ово начело, као што је при талијанском и немачком питању међународном праву други вид дало и стару дипломатију иза шарага бацило, тако ће и при источном питању своје триумф светковати. Начело које је добило своју санкцију кроз топове код Солферина и Садове, немогу дипломати при зеленом столу преокренути.

„Како је даље: „из истраге, која се повела, на видело изашло, да се није никако тајна састајак држао у „Матици Српској“ 14. авг. 1867. као што су то Јован Грујић и Милан Димитријевић по казивању Николе Томића навели, нити пак да се ту предлог изнео, да се уклони извес српски; и како се даље говоре оне речи Николе Томића, које он пориче, само као увећање гласа, којег је чуо од Буре Јовановића и других у погледу понашања омладине на скупуштини у Београду сматрати мора, особито с тога, што су та два горе наведена сведока, који су у непријатељству с Милетићем, тако што без основа измишљали и износили на Светозара Милетића (Miletics Svetozar's koltait alaptalan mendemondanak) и по томе дакле у горе наведеном путоном извештају споменуто договарање и тајно саветовање није истинито, па тако и присуство Владимира Јовановића на том новом тајном саветовању ни чим није доказано; —

„Како даље: „из хартија, које су се код уапшеника нашле, не излази никако, да се у чему год тичу извршеног убијства; —

„Како даље: „3. Владимир Јовановић није суредник него само сурадник „Заставе“ и како по томе за правац листа ни одговарати не може, па после како се не може из „Заставе“ показати, да је она из споменути злочини подстрекавала или да је на њега утицала; —

„Како даље: „ни не може се никакo за разлог сумње узети, што је Владимир Јовановић кнежеве убице познавао а још мање да је по томе могао удела имати у извршеном злочину; —

„Како на послетку сви ови наведене разлози сумње, осим тога што појединци нису оправдани, у обзир узевши и противне разлоге никак не потпомажу то да је Владимир Јовановић у споменутом убијству кнежевом или речима, или наговором, или саветом, или подстрекавањем, или фактичком сурадњом суделовао, или мана који год начин учествовао; — то се против Владимира Јовановића у недостатку разлога сумње ва правно оптужење морао обуставити сваки даљи кривични поступак.

II. Против Љубена Карвелова наводи се као разлог сумњи: „1. што је убујце и њихове помагаче у убијству пре тога познавао; —

„2. што се у њега нашле неке хартије тајанственог садржаја; —

„3. што је још марта месеца о. г. из Београда морао одлазити.

„Али како је Љубен Карвелов као што треба доказао, да те хартије немају никаког тајанственог садржаја“ а и иначе како се није могао ни чим доказати, да се те хартије тичу баш извршеног злочина, а по 1 и 3 тачком наведени разлози сумње у таким околностима не могу се узети за доказ, а за даљи разлог сумњи могло би се тек онда узети, ако би сваку између извршеног злочина г. Љубена Карвелова потпомагали и други разлози сумње; и по томе је дакле ваљало и против њега сваки даљи поступак обуставити.

„III. На послетку против Николе Томића наводи се за разлог сумњи: „1. што је он пред Јованом Грујићем и Миланом Димитријевићем 14. авг. 1867. рекао, да је он тога дана у Новом Саду присуствовао на тајном договору у „Матици“, у којем је Александар Радовановић предложио, да се извес српски уклони; —

„2. што се он, по казивању Васе Ковачића, после извршеног убијства пред Милутином Стојаковићем изјаснио, да је он још дане знао, да ће се то убијство догодити, јер је то омладина тако закључила; —

„Али како се „из истраге у овој ствари вођене никакo није обистинило, да је 14. августа 1867. тајни договор у „Матици“ био, и да је ту Александар Радовановић предлог учинио, да се извес српски уклони, и како је Никола Томић само од Буре Јовановића чуо, што је омладина, која је на скупуштини у Београду ишла, решила како да се према српској влади покаже, и тако и речи, које је Никола Томић пред Јованом Грујићем и Миланом Димитријевићем рекао, морају се само узети као увећање тих гла-

хијереја има обичај много поштити; није то дерантна, јер не трпи неверију. Из овога што смо наведи следује, да „Заставу“ не треба држати (него пустити) на њу се не треба предбројити (него предлатити); и њу не треба слушати (него читати).

Ми имамо и наш „Напредак“. Али ово је сасвим друго што него „Застава“. Ово нам је истину рећи редак лист! (Наравно кад неће нико да га држи, а читаоцима, којима се наметнуо, избацују га). Укратко, „Напредку“ нема пара! (За то му се не сме замерити што тражи паре од ове или оне владе). „Напредак“ није лист плаћен, јер се намеће бадава. Он је навек паметан, за то му свуда поје: Вјечнаја памјат, јер он то заслужује; он је врло услужан (ово признају и наши непријатељи). Он даје три велика табака артије на недељу, за то га треба примити, кад се коме наметне.

Имамо ми и наш сатирични лист „Змај“. Овај лист истина врло ретко излази, али зато опет никоме не остаје дужан. Намири он сваког. Управо рећи он није „Змај“, он је „хамелеон“, а његову „хамелеонску“ природу видићете сво из овог: Он је берберић, јер брије и без сапуна; он је снајдер, јер крчи свакога, ко је подеран; он је жетелац, јер вешто насађује; он је ковач, јер уме да поткива; он је економ, јер дели кукољ од чистог жита; он је касалин, јер туче свиње и марву; он је ловац, јер топи лисице и тера зецове; — он је сунце, јер не воле мрака, (а није

сова, и како је даље Милетић с Грујићем у непријатељству, тако се за гатку мора узети она измишљотина као да је Милетић председник био том тајном договору; —

„Како даље: „6. баш да је све ово сушта истина Николе Томића то не би могло теретити, што је он све то проказао непријатељима оних који су се саветовали и тиме је помогао, да се та цела ствар изнесе на јавност путем новина; —

„Како на послетку: „5. Милутин Стојаковић пориче, да је њему Николе Томића казивао оне речи, што је Васо Ковачић и вео, да је од Томића чуо, и како по томе нема никакве важности све оно, што је исти Ковачић казивао, које с тога што Никола Томић то пориче, које с тога што исти у непријатељству живи с Васом Ковачићем, — то се морала и против Николе Томића обуставити свака даља истрага из недостатка основа за правно окривљење.

„Пошто против ове одлуке није држ. одветништво рекурало, то се Владимир Јовановић и Љубен Карвелов затвора ослободио.

„Из седнице сенатске држане у Пешти 16. јануара 1869.

„Издао „Антоније Петери, с. р. бележник“.

Нови Сад 25 јан. Дописи о светом Сави и изборима општинским толико су се нагомилали, да их неможемо све у свој њеној општинској штампати, него ћемо само она места из њих пред свет изнети, која могу за јавност од интереса бити. Тако нам из Беча пишу, како је у руској капели тај дан свечана служба била, као на божић, ил други какав велики празник годишњи, како је певано у цркви читавом народу српском многога љета, а на крају службе у кору одпојана песма светосавска. Напротив у грчкој цркви није ни звио на тај дан зазвонило, ма да већи део парохије грчке састоји се из сами Срба и ови штоду плаћају и дара цркви чине.

У Черевцију при избору скупуштинара црквених сам је парох напред изјавио, да не жели да га за председника бивају и да је задовољан са почасним местом, које му закон одређује. Ово је он стога учинио, што као заступник и повереник духовна старшинства и као председник општине могао би лако доћи у неприлику, да се замери ил својој предпостављеној власти ил народу. Као председник има свештеник толико начина да учини неку пресију на скупуштинаре па да изврши оно што му је од горе заповеђено, па ако ипак неопадне по вољи конвенторије ил другог старешине његовог онда се беди свештеник, да је неган бијо, израдио што против воље народа у интересу своји предпостављеним онда се замера народу од кога живи. Кад дакле није председник онда навек има изговори, да му није могуће налог извршити кад би жеља била црквене власти против народне.

У Старој Кањижи слави се свети Сава већ од пет година, па тако је и ове године дијно прослављен. У допису, који ову славу описује најзначајније је то, што се вели, да је Стара Кањижа, ма да је малена кадра ипак са много већом општином напоре доћи, јер је сложна, јер један другог љуби, један другом у помоћ притиче. Све ово има се приписати честитости тамошња свештеника, Дим. Ранковића који је умео народу цркву крвним беседама својим омилити, те овај приљезно у њу долази, и у њој се учи. Као плод његова труда дочекао је те је једногласно за председника црквене општине изабран, а за подпредседника изабран је Дим. Поповић вар. благајник и за перовођу учитељ Мирилов.

месец, јер се не мења; он је релата звезда, јер се ретко указује. — И тако даље. Он је добра медицина, само што га некако ретко добијамо, — Jede Stunde (сваке године) ein Esslöffel, сасвим по пропису и по типару.

После имамо ми и наш љубезни „Комарац“. Врло смешан лист. Он је сасвим слободан, јер га нико не држи. На њему раде најјаче (публицистичне) снаге наше. Један зубом уједа, други грива, трећи сања, а четврти им подупе шта да пишу — па ето ти сатиричног листа! Осим тога има исти лист и свога „генералног“ редактора, који је познат са шајкашких ритова, и са оних Чивута, што су оно тели да узму ритове под аренду. Како су шајкашки ритови већ издати, то је екзистенција његова, (т. ј. тога листа) у великој опасности, а и Чивути се крсте од њега. Чујем да ће исти врени лист да изда окорим својим читаоцима лепе премје, и то догођене слике свију својих уредника: мустре ће се узети из једног илустрираног издања европских басана.

Исто тако има литература наша и лист „Даницу“, која доноси врло лепе песме. Само што ја немам времена да читам те песме, него обично читам само прву реч из сваког стиха, а кад кад беме и само прво почетно слово. Тако на пример, баш онамад сам читао једну врло лепу оду. У бр. 33. Почетна су слова ово: Б, Д, У, Д, Н, И, С, И, Н, Е, Ђ, О, К, О, Ж, А, Д, О, С, Н, А, Т, И, М, А, Ј, К, А. Ова се ода може односити не само на „гене-

Из Сурчина у сремској крајини пишћу нам крајишници, како им је један свештеник правно сметње при избору општине црквене, како је за себе агитово да дође на председничку столицу, па ипак кад је до избора дошло заори громогласно народ да оће Лазара Божића. Свештеник се на то разљутио, те је повикао, не тога, и изашао је заједно са официром, који је присуствовао у избору, из скупуштине. Осим тога има у допису много реч, истог свештеника, које не доликују пастиру духовном. Добро се само добрим враћа. Треба заслужити љубав и поверење народно, па ће се и части код њега наћи.

И у Даљу тео је свештеник, који је заменио баш председника, да окронтисе избор општинара црквених те да незаконитим путем избере акламовањем уз пркос протесту чланове општине. Сва интелегенција тамошња и свесни земљоделци, искаше да се нешта, као што је г. свештеник потего и да се по пропису изабери скупуштинари, нашто свештеник распусти скупуштину. После три дана свршио је сам председник избор бирача у границама закона. И тако је изабран за председника, Васо Николајевић, властелински адвокат, Антон Миланковић за подпредседника а за перовођу Јакон Ђурић.

ДОПИСИ.

J. П. У Сентонашу на вериге. Немогу на ино, — а да јавно не позборим, што сам од моје добре српске браће чуо, — кои су ово дана у Банату били. —

Веле браћа, да наша једнокрвна и једноплемена браћа у Банату, већином држе уз Деакову странку. —

Истина је, да ми људи један другом немамо права преписивати, ко ће се и које странке придржавати. Ал ја мислим, да смо ми Срби свагда либерални били, — које државно устројство у Србији понос Црне Горе и једноврсног стаљеж српског грађанства у Босни, Херцеговини и Старој Србији показује, одкуда смо и ми ове земље населили, — па би било грехота, тај по самој природи најчовечији правац, који сваком изображеном народу у поносни корист иде, да ми Срби испред нашег вида изгубимо.

У слободи се огледа зрелост и изображење једнога народа. Напротив слободно могу рећи, да је Деакова странка прекомерно конзервативно аристократска, — која и најбољем, и најгорем Србину, само је рено, и колчаново човеческо задала. Зато би нас здраво разжалило на ону српску браћу банатску, — кои би се оцудили од целог србства, и прешли у јато нас све понижавујуће.

Да је Деакова странка за нас такoва, прошли сабор земаљски осведочава, и неда се ни чрез шта на свету опорети.

Ако је икада нами слога нуждна била, — сада нам је при изборима заиста.

†. Из Потисја. Овде у нашем Потисју почела се ширити „нова Назорејска вера“ и међу самим православним Србима, и то тако, да исти „Назореја“ већ скоро до 8 душа и то старешина у П. С. . . има, који су се своје вере и цркве оставили, посумњати се може да ће исти и народност своју презрети, јер су људи прости, и само се са Мађари од исте вере мешају. — Запитати се даје: „па где су свећеници местни! зар се они нестарају, да

ралног“ редактора тога листа, него и на оног правоу комотницну са шложаком заједно.

Осим тога имамо ми и „Вилу“, „Сељака“, „Школски лист“ и т. д., али то су све влицини листови. Да су политични наша би се која влада, која би их субвенционирала, да шпјонишу и издајушу, али српске књижевне, школске и економске листове никоја влада неће да подпомаже, а и не треба, јер такви листови просвећују народ, а то наравна ствар није по владу пробитачно. Наши духовни архиепископи можда би те листове и подпомогли, али им не подобајет да подпомажу мирске листове. А што црквене листове не подпомажу, то је сасвим нејавно: чега нема, не може се ни подпомагати. Црквених листова немамо; дакле логично следује, да их не могу ови ни подпомагати. А да шта је „Беседа“? (Сандић). Еле ће може им се замерити! . . .

Што се других листова гиче, о њима не можемо много говорити. Набрчато не о правничким, критичким, јестаственичким и т. д., и то из тог простог узрока, што ми још таквих листова и немамо, а како смо уопште рђави баштовани, бог зна хоћемо ли скоро те листове и однеговати у башти наше књижевности.

Завршујући ово „разглагоствје“ позивам поштованог господина Морасја, да моје читаоце прими у своје крило, — ако их није примом још чим сам ја ово почео читати.

Абу-Казем.

у правослаљу сачувају! зар непроповедају науку Христа Спаситеља? . . .

Жалосно је проповедање њихово — и то од божића до божића, па и то загрди као што је поздрав св. патријара, или дијезана (кад га имамо). . . Што се проповеда тиче оставићу за сад, а на саму ствар прећи ћу која ми баш повода даде ово у свет пустити, а та је да је: г. Т. С. учитељ ома за предупредити то зло, вечерњу школу заведе, и пуну школу народа искупи, и у својој св. правосл. вери утврђивати их почео. — Но како је у том успео?! Његов садруг желећи му важност пред народом побити, одма оде те јави то местном школ. управитељу и својем шураку оданде, — а ови по народу — да поменути г. Т. С. учитељ са својом вечерњом школом на неку „револуцију“ смера, народ српски најудаљенији скоро рећи од изображења, а притом изгубивши 1848 г. своје имање, чујући то од њих тројице „први људи“!! таки поверова и поче заведену школу презирати и остављати.

Разумети сам могао, да је г. Т. С. учитељ због тога, преч. г. окруж. школ. надзиратељу жалбу поднео, видећу резултат жалбе те ћу га јавити.

Завршујући допис, опонити г. учитеља, који подла подметања на свог ваљаног садруга подмеће, да се тога једном мане.

У Белоцркванској крајини 20. јан. Нисам имао прилике, да чујем како је народ наш свуда по крајини примио публикацију највишег [ренскрипта о] црквено-школским стварима, али у овој околини није најбоља одзива нашао. Но немојте мислити да се народу нашем није допало, што су му права његова окрњена јер он права никаква и нема но само милост му се чини, кад му се што по правди учини; друго је нешто што је ладан према реформи у цркви и школи, а то је што су му сасвим ладно те реформе објављене. Дал је жалост за изгубљеним упливом ил што се нема такта, доста да су политичне власти наше око остварања највишег ренскрипта тако мало енергије развиле, да нам дају повода да мислимо и једно и друго. Но још је једно треће што смета, да крајишник почне сам своју бригу водити и туторства вечита опрости се. Свуда у сваком скоро месту у крајини има у мировини официра. Ови људи обично тек онда почињу немировати кад у мир ступе. Дотле су били као судије и званичници одељени и узвишени изнад народа. Сад се приближују народу, па му говоре да су му они најбољи пријатељи, што дотле нису могли бити то извншавају са званичном дужношћу. Неук свет лако им поверује, а и искуснији тешко да се неби дали повести, кад често чују и виде ди против сами своји другова, који су још у служби говоре и раде.

Ови људи и данас воворе у народу да неће ништа бити од свега, и мразе свештеника код народа, те овај немарећи за свештеника немари ни за ствари, које се чисто његова добра тичу. Свештенство овдашње, које је досад морало се понижавати толико да од капетана до крајта доле све редом мољака, да му се бир истера, има узрока, изузимајући неке масније парохије, бити задовољно са датацијом својом по новој наредби, но ако ће се само досадашњи приходи његови умаљавати, а ни законом прописане заслуге добити неће, онда ће убити се у њему и оно мало воље на рад што је имао уздајући се у бољу будућности ако ће учитељи и покрај саборска закључења, да им плата неспе бити мања од 300 ф., и од сад на месец пет шест форинти, добијати онда неће скоро бито ни добри свештеника ни ваљани учитеља, а без тога нема ни напретка народна. Ко дакле ради против бољка свештеникова и учитељева, тај ради против сама народа, и господа, који су се повукли са поља рада нека мирују, па ако нису пријатељи народу нека буду себи пријатељи, и незазирају нас.

† У Шинклошу. Овде је од вајкада обичај да се сваке године о новом лету бира биров варошки. Обичај је бијо такође, да по 2 год. правосл. и по 2 год. калвин а по 2 католик биров буде. Ове године дошао је ред бијо на Србина, но католици одупреше се томе, и никако нехтедохе Србина за бирова. Калвини, па и Чивути држаше уз Србе, те тако буде са 260 против 160 гласова за бирова изабран трговац Васо Николић. Жао нам је, што наша браћа католици, који су крви наше српске, мање нам пријатељују него сами Чивути. Много је заиста стало до тог, каквим је духом свештеник задахнут; да су сремски католички свештеници оде, братска љубав и слога међу католичким и православним Србином зацело би и у нашем месту процветала. Мадари то добро знаду, па зато се старају, да предупреду оно, од чега се и Турци боје, кад у молтви својој казују: не сједини боже каурина, те пиљу Шокцима и Буњевцима свештенике, који су ил исти Маџари, ил Маџарони, као што их данас има у троједној крајевини. Калвини имаду и свога интереса што су с нама држали, они су левичари, те им је нужне пријатељство са Србима, који су такође уз левичу.

III. Из **Задр**а 16. јан. Наше оmlадинско друштво „Првенац“ од како је основано тежило је на разпрострањавање велике идеје оmlадинске удружавања, које ће нас извући из кала у ком се још находимо. Тако неки дан на нашега народног свеца, светог Саву, као што вам је већ познато, приреди вечерњу забаву, на коју позва све мјесне Србе и оmlадину. Но осим забаве описаћу вам сву светковину. У цркви тај дан гледало је друштво да се одпоји божествена литургија сходно светковини. После давало је ручак у сјеменишту, будући се из истога и састоји, на који позва све свештенике и учећу се младеж. Ручак напомињем зато, да би вам могао казати за неке напитнице, што изтицаху из пламтећих груди наше браће. А те су, између других, напитница врлог Србина архимандрита Петрановића, младог брата Мића Катурчића и Димитрија Аћуца питомца. Први је у дугом говору доказао важност оваког светковања; други напуштајући браћи семипријемца разви, што ја слобода; а трећи напи српскоме роду, и при говорењу ништа му несекудјеваше него да мач у руке узме. Управ кад је г. архимандрит изустео рјечи: живила уједињена оmlадина српска, стиже нам из Клина телеграм следећег значаја: Срби кински славећи светог Саву поздрављају вас надо народна, желећи да будете дика цркви и роду српскоме. Нањ се одазваше сви једногласно дуготрајним усклицима: живјели Книћани и њихов вођа млади Катич. Фала нашим Книћанима кад се вагају у коло и гледају да даду и другима приморским варошима примјера у славењу светог. Дворана била је накинена и урешена са разним ликовима српских звјезда. Забава се је започела у седам сати и по кад се бијаше накупила пуна дворана браће Срба, а одпочео је брат Ј. Скокић, с говором сасвим вјешто изведеним: ко неће брата за брата, он ће туђина за господара. Овај наш млади брат развио је ту народну пословицу с историчним фактима нашега народа, и дуготрајним живио на сврхи би пропаћен. Затим хор је алтернативно одијевао три пјесме т. ј. о српска млада, невина чеда, на коме: „Је је Призрен славни град“ и најпосле: „Напреј застава славе“ коју морадосе три пута повторавати ради изискивања публике, Брат Д. Аћуца са свим је енергично декламовао један комад из Горскога вјенца: Бог се драги на Србе разљути, а брат К. Гркинић пак декламваше народну пјесму: Ко кроно име одаде оном и пољак, о оном народномешину што чини да декламача с бурним усклицима и плескањем пропратише. Заврши забаву брат И. Шушак с предавањем: о Српској матери. Предавање тог младог брата нашег претргивано бијаше с усклицима а особито кад спомену мајку Црногорску, и кад поче износити на видјело мане далматинске матере, што јој западна надрицивизација на силу наметну у варошима, на свршетку се полетише с њиме руковати. — И вечерњу нам забаву увеличаваше три телеграма; један из Новог Сада од нашег незаборављеног брата Л. Томановића, који гласи: весело, сложено, постојао у коло оmlадине да скопчате приморје Србству, с вама је правда с вама је Бог; други исто из Новог Сада од оmlадинске задруге, обновљене Виле и гласи: Првенац носилац просвјете запушћеном крају српства одговори за кратко време своје имену, браћа виде, напреј; а трећи од браће далматинаца из Карловаца што гласи: весело браћо дочекивали, ертно свршили, назите, чека вас народ да му излече старе ране. Томановићу и браћи Карловчанима благодаримо најтоплијим рјечма кад нас нису заборавили, а обновљеној Вили желимо да утврди своје жиле на дуго времена, те да и ми њој будемо честитати. Браћо, с оваковим идејама ступајмо напред, и састајмо се бар духовно кад неможемо тјелесно, а духовно ћемо онда најпре кад се сваки заузме дјелати за се и за род, а дјелати и радимо ако желимо напредку.

З а п и с н и к, о којој је конференције срп. нар. слободоумне странке, што је на позив српског народног слободоумног привременог одбора Велико-бечкеречког у Великом Бечкереку 16. јануара 1869. године држана. Присуствују изасланици српски и романски општина из Баната и Бачке, и многобројна које вел. бечкеречка које страна публика.

Привремени председник српско-народног слободоумног привременог централног одбора у В. Бечкереку, адвокат Ђорђе Димитријевић поздравља скупљену браћу Србе и Романа у име одбора, и позива их, да пре свега своја имена подишну.

Имена овојеручно подисани чланова конференције ова су: Г. Г. Ђорђе Димитријевић из Вел. Бечкереча. Лука Дожудић свењеник из Боке. Совра Вуковански земљедјелац из Боке. Јован Поповић, школски старатељ из Боке. Лаза Обркнујевић, земљедјелац из Боке. Сте-

ван Болманц свешеник из Неузине. Паја Телчки свешеник из Неузине. Младен Воберић, свешеник кларски. Арон Стојановић парох Рудњански. Андрија Товледјад, Пера Бакић, Димитрије Марковић из Рудне. Мита Долга из Фабрике. Георгије Војновић адм. Канаки. Штева Радосав из Канака. Ђорђе Павловић из Кече. Коста Јовановић из Модоша. Сава Вијатов Кнез из Срб. Боке. Зака Бакић. Тена Штеванов. Тима Чолак. Арсен Црвенков. Пса Штеванов. Тома Димитријевић из Башахида. Божидар Вујић из Суботице. Риста Алексијевић, Вел. Ст. Миклуша. Пера Ристић в. Бечкерек. Антон Јовановић из Шуријама. Шандор Кадич из Ст. Миклуша. Никола Купасаровић. Сава Јовановић. Паја Јанковић. Данило Никићковић. Гавра Петровић. Георги Станковић, Александар Поповић. Драга Петровић. Павловић Јован из Вел. Бечкереча. Милосав Рац из Кече. Јован Клеа парох из Бечкереча. Мургуловић Димитри парох, Леонти Богдановић, Сава Радонић. Евгенија Паланачки. Н. Мижок, Мојсеј Магдић учит. и. Тадеја Вренда из Бече. Мита Соколов. С. Д. Димитријевић из Бечкереча. Лад. Тиро из В. Бечкереча. Паја Недељковић Јакон из В. Бечкереча. Алекс. Адамовић из В. Бечкереча. Ђура Раичковић, Сима Стојковић правници из вел. Бечкереча. Паја Новић из Новог Сада. Др. Лаза Коштић из Новог Сада. Пера Вуков из вел. Бечкереча. Јосиф Селић ледедер из Бечкереча. Никола Манојловић, Ника Кадич из Бечкереча. Андрија Милетић из Падеја. Богдан Терцић, Езда Чекрчин из Падеја. Тома Милошев. Никола Поповић из Кече. Јован Мићин из Кече. Манојло Панић и Сима Лонговић из Итебеја. Из Чанада: Андрија Путић парох, Јован Сељак, Јован Минишан, Пера Вујичин. Пај Јожев Бечкерек. Бикановић Ј. Бечкерек. А. Поповић Бечк. Андрија Николић из Сробрана. Паја Јанковић парох из Срб. Итебеја. Богдан Кузмановић парох из Српске Кларје и члан. Конз. Виденц Грозеску протопој. Г. Д. Горг Бугарин парох из Торака. Павел Физешијан парох у Тороку. Милош Јоцић, Стеван Бошковић земљомер, Исидор Дебељачки Аврам Стакић Стари Бечеј. Тома Иванчић бележник и Јован Танацковић из Федварца. Лазар Манојловић из Сентомаша. Др. Светозар Милетић Нови Сад. Константин Николић, Ваца Макошиновић Георгије Панајтовић из Вел. Бечкереча. Симеон Ђурчић парох. Арадачки. Савић Александар из Падеја. Јован Јакшић парох из О. Црње. Петар Нинковић парох Модошки. Пера Давидовић свешеник из Сирига. Макса Недељковић из Сирига. Миша Павловић из Модоша. Аца Врчић, Лука Мажоса. Александар Николајевић кнез из Модоша. Панта Гигић из Модоша. Теодор Жупунски парох Сарајевски. Божа Станков кнез, Филип Мађеј, Митру Кита, Жива Живојнов, Леонтије Глишин, деда Жива, Јоца Попов, Ваца Николић из Црње. Јосиф Руђејић из Модоша. Др. Ђока Милосављевић општ. и менични адвокат у име Вршчана. Владимир Жупунски из Канака. Максим Т. бележник из Врањева. Ђорђе Недељковић србин из Меленаца. Коста Попов бележник из Аде. Данило Димитријевић адв. из Т. Бечеја. Гена Сарачевић Јакон из Меленаца. Гавра Пешчић из В. Бечкереча. Бугарин Андреј парох из Чебца. Алекса Бугарин парох из Чебца. Георгиј Рашија (inventatoriu) Теодор Земиса парох, Лазар Драгоју (invent), Теодор Чиршан. Јован Јоџа. Мартин Секошијану. Јован Секошијану из Торак-мора. Јован Поповић парох у Јанкахида. Јован Поп Негае парох у Ст. Јаносу. Лазар Азудки парох из Турска Бечеја. Никола Савић трговац из Турска Бечеја. Васили Поповић свешт. из Чоке. Ђорђе Јеврић бележник из Срб. Арадца. Милутин Думић свешт. из срб. Арадца. Из Турске Канџице: Василије Ковачевић парох, Роман Перкучин. Јово Војић-Аксентије Ђурковић. Тома Рамадански, Ђерасим Глигорин, Влада Матејин, Мита Нинковић из Башахида, Георги Србу Георги Спарисосу Лазару Трајлеску из Торка. Никола Груеску Теодор Груеску Павел Груеску Симеон Груеску из Клека. Никола Магда из Јанкаида. Илија Корња Ст. Иваи. М. М. Ст. Иван. Михајил Завишић из Бечкереча. Петар Красић из Миклуша, Стеван Лазић др. Ђорђе Пејић адв. из В. Бечкереча. Божидар Вујић из Суботице. Паја Тријунац от бате Шандор Шимић из Едемира. Јефта Монашевић благајник Ђорђе Јанковић, Аца Кукин, Бока Радак, Паја Јовановић Димитрије Пау, Алек. Јовановић, Пера Суботелски, Јова Танацковић св. из Меленаца.

По звршеном допису позива привременог председника конференцију да зато што привремени одбор сада одступити има, — себи председника и нужни број церовођа изабере.

Конференција бира за председника др. Светозара Милетића.

Др. Светозар Милетић заглаљује на поверењу и изјављује да се председништва зато примити не може, што у конференцији предлоге чинити и у дебатама учествовати жели.

Конференција бира затим једногласно за председника Ђоку Димитријевића, за бележ-

ника др. Ђорђа Пејића, за помоћнике од стране Срба Апу Петровића, а од стране Романа Лазу Груеску.

Новозабрани частници заузимају своја места и када председник конференцију за отворену прогласи, узима реч др. Светозар Милетић и радује се, да су се Срби, а особито Романи у сила већем броју него 1865. год. позиву одазвали и види у томе знак већег политичног развитка.

Затим разлаже свој програм што је у Застави штампан, и чини предлог у смислу тога програма.

Збор усваја предлог Милетићев за основ генералне дебате.

Петар Нинковић изјављује, да се он истина у главном с предложем програмом слаже, но држи да би пасивна опозиција за то целисходнија била, што се од активне ни каквом скором успеху не нада. Вели, да ће се наш народ при изборима разним сретствима, можда и на то дати навести, да за посланика наше политичне противнике бира. Осим тога је и избор сам због велики трошкова по наш сиромашни народ теретан, многи ће дакле од избора изостати. Он је дакле за пасиван одпор, и да се међу народом свест ширењем просвете буди, а међу тим, да ми петицијама на сабор, а особито на нашем српском политичном конгресу за остварењем наших хисторичних и природних права деламо.

(Продужиће се.)

Поштованеј публици што српско народно позориште полази.

Била би неуљудност неодавати се оном изазивању, које ми допаде приликом представе „Саћурице и шубаре“ од стране поштованих посетиатеља новосадског српског народног позоришта. Сценим, да плесак онај иде више милом народу нашем, него ли малености мојој. Јер народ је наш богат крвним својим обичајима, богат пословицама кријућима у себи народно му здраву мудрословље; богат приповеткама и небројним јуначким и друге руке песмама, које су му сачувале даву његову повест и народни живот. Ако сам дакле од свега тога само нешто на видик изнео, те поштоване посетитеље глумишта тиме забавио: тим сам као захвалан син рода нашег само дужност своју извршио; и камо среће, да што више комада из народног живота и прошлости приљених глумиште нашег красе, да погдеоји учи боље себе и народ свој познаје, да се успавана у по гдском народна самосвест све више и више буди, а пробудења као ватра подгиче и жива уздржава. Без те самосвести народне нема нам боље будућности. Без те љубави и оцене свога, па макар оно просто и у слепаки дровци било, нема нам спаса. Љубав туђега па макар оно Бог зна како славно било, дјеловала је увек на пропад народњу. Слава дакле прво славном народу нашем, пак онда поштованим посетиатељима новосадског српског глумишта, који плеском доказаше, да им је своје и мило и драго!

Живио народ српско-хрватски, и Бог му драги узјамну љубав и слогу уврестио.

Илија Округић сремац.

Н О В И Ј Е.

— Ноћу између 22 и 23. горело је академиско здање у Пешти. Коко је штете начињено још се незна, Пештани се јакко љуте на

нехатост полиције, јер тек кад је читав сат кућа горела доведена је једна машина за гашење. Но и та неваља а други бољи и нема. Изгорела је кров од десна крила.

У понедељак биће јавно судење Бара-Ђорђевићу.

— Хрватска дворска канцеларија укида се и канцелар барон Кушевић ставља се на разположење, и ступиће у активну војничку службу.

— „Србија“ у једном чланку који је по свој прилици инспириран, казује да конференција остаје без успеха. Даље вели, да је моција да ће ако до сукоба међу Грчком и Турском дође умешати се Србија, Бугарска, Македонија, Босна, Црна-гора и Херцеговина.

— „Видовдану“ јављају из Лондона, да ће Енглеска бити са свим неутрална, ако дође до Грчко-Турска сукоба.

— „Видовдан“ иште живо, да се све српске земље сједине.

— Из Беча телеграфичу Лојду од 22 јан. да је Грчка пристала на декларацију, пошто је Русија на њу тога ради јакко навалила, и да је тај одговор Грчке већ у Париз приспео.

— У Атини је народ 22. јан. ударио плакате на краљев двор, у којим иште ил да рат почиње ил да остави престо.

— У Флоренци стигла је тог истога дана депеша, која јавља, да је министарство Билгарис одбацило декларацију и дало оставку.

— Из Београда телеграфичу Лојду да, је један виши официр морине одпловио у Америку, да купује лађа оклопница.

И из Данске долазе две оклопнице.

Срп. нар. позориште.

Ред представа.

У недељу 26. јан. на опште захтевање и за љубав новосадске околице а у новом нарочито за то зготовљеном оделу и с новим украсима по трећи пут: „**Сан на јави**“. Слика из прошлости српске с песмама коју је за светосавску светковину списао др. Јован Суботић. Музика од А. Максимовића. Пре тога: „**Сан Краљевића Марка**“. Алгоритија у два оделења с песмама, од Ј. С. Поповића.

У уторак 28. јан. по други пут: „**Јованка што плаче, и Јованка што се смеје**“. Позоришна игра у 4 радње. Написао Димангар и Керакијон.

У четвртак 30. јан. у новом нарочито за то зготовљеном оделу и с новим украсима први пут: „**Максим Црнојевић**“. Трагедија у 5 радња. Написао Лаза Коштић, за српску позорницу удесио А. Хаџић.

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

Вел. Кикинда 22. јан. Шеница најбоља 88 ф. 3 ф. 80 н., Раж најбоља 78 ф. в. 2 ф. 40 н., Јечам најб. 66 ф. 1 ф. 50 н., Зоб најб. 44 ф. 1 ф. 30 н., кукуруз 72 ф. 1 ф. 90 н., грашак 6 ф. 10 н., сочиво 6 ф. 50 н., пасуљ 5 ф. 40 н., кромпир 1 ф. 60 н. мероп. Брашно најбоље 11 ф. 30 н., за земиче 9 ф. 20 н., бело за лебац 8 ф. цента. Дрва 18 ф. 60 н. фат. Угљена цента 1 ф. 10 н. Сапуна фунта 32 н. Говеђине фун. 21 н. Она радије 80 н. Она сирћета 16 н.

ОГЛАСИ.

У Р У М И

за више гостионица траже се добри угоститељи за точење пића. Ближа условља могу се дознати у Рума код 10—1—3

Симе Милутиновића и др.

Најновији сатови.

**Код сунча-
у кући госпође**

преко пута од лекарнице

Најјетинији сатови.

ног сата.

Трандафил бр. 32.

код светога духа.

Највећи избор

САТОВА И НАКИТА

најновије и најугусније форме

препоручује подисани најумеренијој цени. Исти је већ 12 година на овој пијаци и мисли да је за то време добром послугом задовољство пошт. публике стекао. Пошто му је син недавно из Беча дошао, то је своје стовариште по најлешем укусу урадио. Као што је горе тако исто и овде сатове и наките по фабричној цени препоручује и за цво на две године гарантира. Осталу хвалу оставља подисани на страну и препоручује се пошт. публици и моли за што многобројну посету.

Најтеже ствари исправља а и удове сатова са најновијим сиравама најбоље, најјетиније и најтачније исправља тако и ово гарантује на две године.

Нови Сад месеца јануара 1869.

Јаков Клумак,

сајдија.